

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Directie CZW
Ministerie van BZK

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2024-0000403838

Uw kenmerk
174153.02U

Datum 28 juni 2024

Betreft Beantwoording vragen ICT-uitvoeringsgericht wetgeven

Hierbij bied ik u, mede namens de minister voor Rechtsbescherming, de antwoorden aan bij de schriftelijke vragen naar aanleiding van mijn brief van 4 maart 2024 inzake de resultaten en vervolgstappen van de werkmethode "ICT-Uitvoeringsgericht wetgeven", die door de fractie van GroenLinks-PvdA zijn gesteld op 24 april 2024.

De GroenLinks-PvdA-fractie stelt dat de motie Veldhoen, waarin de regering wordt verzocht een nieuwe werkwijze van het wetgevingsproces te onderzoeken,¹ niet ziet op wetgeving die door of met behulp van ICT wordt uitgevoerd, maar specifiek op wetgeving die door of met behulp van algoritmes wordt uitgevoerd. Daarbij draait het niet slechts om wetgeving die wordt vertaald naar eenvoudige als-dan beslisregels, maar om vertaalslagen waarbij wettelijke definities en normen worden geïnterpreteerd en discretionaire ruimte nader wordt ingevuld. Deze vertaalslagen kunnen rechtsgevolgen voor burgers hebben terwijl ze zich aan democratische controle onttrekken. In dit kader vragen de leden om een reflectie op de antwoordbrief van 4 maart jl. en de daarin genoemde werkmethode in relatie tot de motie.

In reactie op deze vraag wil ik benadrukken dat het door de motie beoogde doel om in het wetgevingstraject zelf, in plaats van in de daarop volgende fase van uitvoering, duidelijkheid te bieden over de concrete (digitale) toepassing, wordt bereikt door de ontwikkelde werkmethode 'ICT-Uitvoeringsgericht wetgeven' (hierna: UGW). Deze methode biedt – via de (memorie/nota van) toelichting – vroegtijdig zicht op de vertaalslag wetgeving – uitvoering en zorgt voor werkbare en democratisch gelegitimeerde kaders. Digitale uitvoering wordt daarmee onderdeel van het wetgevingsproces en onderwerp van parlementaire controle. UGW heeft betrekking op wetsgebaseerde en door mensen geprogrammeerde algoritmen. Dit type algoritmen wordt met name gebruikt voor het geautomatiseerd nemen van primaire besluiten (toekenning van uitkeringen, heffing van belastingen, verlening van vergunningen). UGW ziet dus – anders dan de leden lijken te menen – op wetgeving die wordt vertaald naar als-dan-beslisregels *en* op vertaalslagen waarbij wettelijke definities en normen worden

¹ Kamerstukken I 2022-2023, CXLVII, F.

geïnterpreteerd en discretionaire ruimte nader wordt ingevuld. De lading van de motie wordt op dit punt dus gedekt.

Naast wetsgebaseerde algoritmen vallen statistische algoritmen te onderscheiden, waarbij beslisregels worden gebaseerd op de analyse van grote hoeveelheden (historische) trainingsdata. De inzet van statistische algoritmen, bijvoorbeeld in de vorm van detectiemodellen voor het toezicht op de naleving van wetgeving of het bepalen van doelgroepen van een regeling, kan worden geschaard onder *artificial intelligence (AI)*. Voor deze door *machine learning* ontwikkelde beslisregels, die zonder of met veel minder menselijke tussenkomst vastgesteld en toegepast worden, zijn andersoortige kaders nodig, waarin met de ontwikkeling van het Algoritmekader overheid wordt voorzien.²

Voorts verzoekt de GroenLinks-PvdA-fractie om een resultaatsverplichting om de werkmethode UGW bekendheid te geven en inbedding in de departementale organisaties te bewerkstelligen.

In reactie hierop merk ik op, dat de bewindslieden van de andere departementen verantwoordelijk zijn voor hun eigen wetgeving en voor de werkwijze die wordt gevolgd bij het opstellen van voorstellen daartoe. Vanuit mijn coördinerende rol terzake van digitalisering zet ik in op bewustmaking van de werkmethode UGW voor situaties waarin wetgeving vertaling naar algoritmen behoeft, door het werken ermee te stimuleren en opleiding te faciliteren. Ook zal ik bevorderen dat het komende jaar enkele wetgevingstrajecten met toepassing van UGW opgepakt gaan worden; hierbij is goede begeleiding randvoorwaardelijk. Ten slotte werken de departementen momenteel gezamenlijk aan borging en organisatorische inbedding van het Beleidskompas, waar UGW onderdeel van uitmaakt.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Alexandra C. van Huffelen

² [Algoritmekader Algoritmes - Digitale Overheid en https://algoritmes.overheid.nl](https://algoritmes.overheid.nl)